

נ.צ: 17072-17085.13400-13415
 גוש: 30080
 הכרזת האתר: י-1091 עמ' 1462 18.5.64
 IAA: 2826/0
 רחוב: האדמ' ליינער, ים סוף, אופירה, שאול המלך
 תאור כללי: ריכוז של מערות קבורה חצובות בסלע.
 הקשר סביבתי: אתר בשצ"פ בלב המרקם האורבני.

שמות אחרים: קברי הסנהדרין.

יעוד המקום: גן שכונתי.
 בעלות: מדינת ישראל
 מפעיל המקום: אין
 שימוש כיום: גן שעשועים. הקברים עצמם מוזנחים.

גודל: גדול, כ-10 דונם.
 חפירות: בן דור ע', לנדאו י', קלונר ע', יותם-רוטשילד.
 ניצפות: בינונית/נמוכה.
 תיצפות: נמוכה.

תאור הממצאים:

מספר רב של מערות קבורה מפוארות חצובות בסלע, מהמאה ה-א' לסה"נ. לקבר המרכזי והגדול חזית מפוארת, מוקפת מסגרת מכוירת שמעליה גמלון בעל אקרופוליס. בגמלון עלי אקנטוס, רימונים, גפן ופירות נוספים. בחזית המערה נחצבה חצר, ששפסלים לאורך דפנותיה. במערכת שבעה חדרים בשני מפלסים. בדפנות החדרים נחצבו 57 כוכי קבורה, 6 מקמרים ו-3 כוכים לליקוט עצמות. המערכת מפוארת במיוחד, גם במידותיה וגם בעיטוריה, והיא נשתייכה ככל הנראה למשפחה גדולה ועשירה בסוף ימי בית שני. מערות נוספות: מערה של חדר מבוא וארבע חדרי קבורה, מערכת דומה בעלת שלושה חדרי קבורה, שלוש מערות קבורה שלהן מבוא משותף וכל אחת מהן מכילה מכלול של שני חדרים. מערות אלו נחצבו כאמור, ככל הנראה באמצע המאה ה-א' לסה"נ, ויצאו מכלל שימוש בשנת 70 לסה"נ.

קברי הסנהדרין: חזית המערה

תקופות: הרודיאנית
 רמת השתמרות: טובה מאוד
 ממצא מיוחד: תבליטים מעוטרים.
 פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:
 מספרם הרב של הכוכים, הקרוב למספר חברי הסנהדרין, העניק למקום את שמו העממי: "קברי הסנהדרין".

יחס אתר-סביבה:

מערות הקבורה שולבו בצורה נאה בגן השכונתי. מבואות הקברים נמוכות, בד"כ, מפני השטח של הגן ומלאות בכלוך וזוהמה. הסורגים פרוצים בחלקם וניכרת עזובה בכל מכלולי הקבורה.

נגישות: נגישות לרכב עד סמוך לגינה ומשם בשבילים מוסדרים עד פתחי מערכות הקברים. הקברים עצמם חסומים בעזרת סורגים, חלקם פרוצים.

שימור:

מצב השתמרות: בינוני/טוב. המערות חסומות בסורג, אם כי חלק מהסורגים פרוצים. ניכרת הזנחה ועזובה בחזרי המבוא של מכלולי המערות בשל העדר תחזוקה. ונדליוס וציורי גרפיטי.

טכנולוגיות: חציבה בסלע.

מסקנות:

לאתר ערך רב מבחינה היסטורית, ארכיאולוגית, אדריכלית ותרבותית, כדוגמה למנהג הקבורה בקרב האצולה הירושלמית בימי בית שני.

1. מערות הקבורה משולבות היטב בתוך הגן העירוני, אך קיימת בעיה של הזנחה ועזובה.

2. יש לדאוג לתחזוקה קבועה של האתר ולתקינות הסורגים.

3. התקנת שילוט/המחשה באתר.

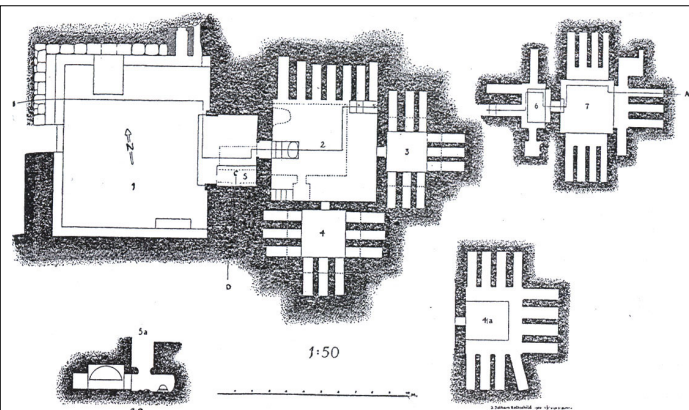
4. הצבת שלטי הפנייה לאתר מכיוון הרחוב.

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה:

קיים קשר תרבותי/תקופתי/טכנולוגי בין אתר זה לאתרים: 'מערת האשכולות' (17) ו'מערת אם אל עאמד' (16). נכון לקשר בין אתרים אלו בעזרת שילוט מתאים.

ייתכנות תיירותית: בינונית/נמוכה. רמה עירונית/שכונתית.

■	ערך ארכיאולוגי מיוחד
■	ערך היסטורי
■	ערך דתי-תרבותי
■	ערך אדריכלי/טכני
■	מייצג תקופה
□	ערך נופי
■	נדירות
■	רמת השתמרות
■	מקבץ
□	פגיעות

מתוך: Rahamani, Atiqot 93:93-97, תכנית מבנה הקבר המרכזי

ביבליוגרפיה:

- סקר ירושלים [102] אתרים 142,143,144,145 ועדה לקביעת גני עתי' בירושלים עמ' 40 אתר 20. תיק שימור מס. 42 תחום שימור, רע"ת קלוניר ע', 'קברים וקבורה בי-ם בימי בית שני', 115-121 Jotham-Rothschild J, 1952, PEQ 84:23-38 Rahmani L.Y, 1961, 'Atiqot 3:93-120

תאריך עדכון: אביב 2002

ממלא הנתונים:

שחר פוני – אדריכל
יוחנן (ג'ון) זליגמן- ארכיאולוג

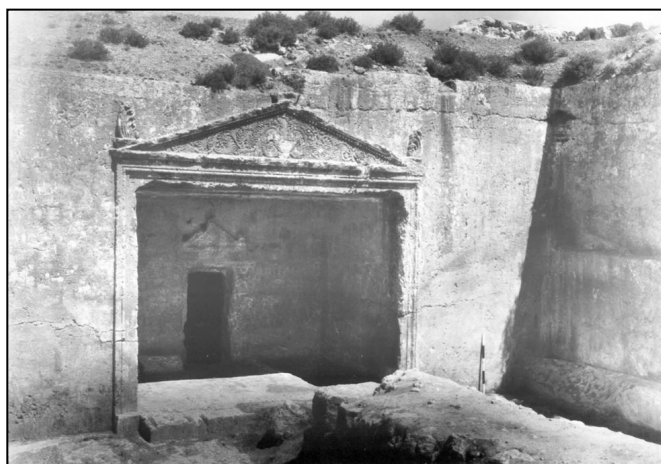
חזית מערת קבורה

גלוסקמאות, מתוך ארכיון הצילומים, רשות העתיקות

חזית "מערת הסנהדריין"

חזית "מערת הסנהדריין", מתוך ארכיון הצילומים, רשות העתיקות

חזיתות מערכות קבורה סמוכות

פנים המערה, מתוך ארכיון הצילומים, רשות העתיקות